

Prostorni plan je uvrstio kao mogućnost da se na lokalitetu u zoni martinbrodskih slapova može raditi mHE protočnog tipa.

Dakle, dao je mogućnost, što ne znači da mora biti, ocijenio je za Anadolu Agency (AA) Amarildo Mulić, direktor Nacionalnog parka Una nakon odluke Gradskog vijeća Bihaća o davanju saglasnosti za pokretanje postupka dodjele koncesije za mHE na lokalitetu Martinbrod i Dobrenica.

Duže vrijeme se povlači pitanje izgradnje protočne mHE u Martinbrodu, koju je Zakon u Nacionalnom parku Una načelno predvidio u članu 6. st. 2. tačka 19. "graditi nove objekte i infrastrukturu za opskrbu s energijom, osim za opskrbu sa energijom iz obnovljivih izvora (energija sunca, energija iz biomase, geotermalna energija, hidrotermalna energija, energija vodotoka) za potrebe stanovništva i djelatnosti u području parka".

Međutim, Grad Bihać i Gradsko vijeće, ignorišući Zakon o NP Una i Zakon o zaštiti prirode i ostale propise, kao i akte nadležnih federalnih ministarstava, pokušavaju ovu ideju ostvariti već duže vrijeme što je vrlo neobično za jedan organ izvršne vlasti.

Iz NP Una naglašavaju da je "stvar prilično jasna, odnosno ako se i želi krenuti u jedan takav postupak, provodi ga upravitelj zaštićenog područja tj. JP Nacionalni park Una d.o.o. Bihać, član 182. Zakona o zaštiti prirode (Sl.novine Federacije BiH 66/13)".

"Djelatnost za koju se može izdati koncesija utvrđuje javno preduzeće ili javna ustanova koja upravlja zaštićenim područjem, uz prethodnu saglasnost nadležnog ministarstva", navode iz NP Una.

Izrada plana gradnje nije ni počela

U članu 14. st.2 Zakona o NP Una se navodi kao Javno preduzeće obavlja kao javnu službu, između ostalog, sljedeće poslove, pa se tako u čl. 7. navodi: "Utvrdjuje uvjete u postupku natječaja za obavljanje dopuštenih djelatnosti u Nacionalnom parku putem koncesija i koncesijskih dopuštenja", a uz suglasnost resornog Federalnog ministarstva okoliša i turizma.

Prošle godine je donesen prostorni plan područja posebnih obilježja od značaja za Federaciju BiH "Sliv rijeke Une" za period od 20 godina (Sl.novine Federacije BiH 92/14).

"U Planu su određene tranzicijske zone koje predstavljaju zone gdje su mogući određeni zahvati i gradnja, za svaku zonu će po režimu građenja biti potrebno uraditi detaljni plan sa uvjetima i načinom gradnje svakog objekta u određenoj tranzicijskoj zoni. Takav detaljni plan za ovu, kao i sve ostale tranzicijske zone, nije ni započet, a kamoli da je urađen. Dakle, nema ni govora o pokretanju postupka o dodjeli koncesije, a tako ni davanja urbanističke saglasnosti za ovaj objekat", stav je NP Una.

U skladu sa Zakonom o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH

(Službene novine Federacije BiH broj: 2/06, 72/07, 32/08, 4/10, 13/10 I 45/10) i to članu 40. stav 1. tačka 2, određeno je tko daje urbanističke suglasnosti za objekte od značaja za FBiH. Tako u Zakonu stoji da "na osnovu prethodno pribavljenog mišljenja kantonalnog ministarstva prostornog uređenja, ministarstvo izdaje urbanističku suglasnost za izgradnju: građevina i zahvata koji se odvijaju na teritoriju dvaju ili više kantona, građevina i zahvata od značaja za Federaciju na prostorima i područjima od značaja za Federaciju..."

Ugrožavanje biodiverziteta Une

Međutim, iz NP Una cijene da je "dosta toga preskočeno i da ne može Grad Bihać, odnosno Gradsko vijeće, davati saglasnost na pokretanje postupka dodjele koncesije javnim natječajem, a prema Ministarstvu privrede Unsko-sanskog kantona".

Iako je prostorni plan već usvojen, navode, postoje određene kontradiktornosti vezane za predmetnu mHE Martinbrod.

Naime, zahvat vode za planiranu protočnu mHE (navodi se u tekstualnom dijelu PPPPO "manjeg energetskog objekta derivacionog tipa, čija bi konstrukcija i proces eksploatacije bio prilagođen prirodnom ambijentu"), planiran je uzvodno od martinbrodskih slapova kao jedne od najvećih vrijednosti NP-a i to u zoni najstrože zaštite N2 P=10,39 ha.

"Postavlja se pitanje kako je nosilac izrade PPPPO mogao predvidjeti izgradnju mHE koja bi zahvat vode imala u navedenoj zoni najstrože zaštite jer izgradnja ovog dijela sistema mHE podrazumijeva vjerovatnu izgradnju betonskog zahvata u obali Une određenih dimenzija.

Ono što je bitno naglasiti da za ovakav objekat nije urađena ni studija izvodivosti, te kako bi se ovaj zahvat odrazio na sedru i tok rijeke Une i cjelokupan biodiverzitet oko ovog kompleksa slapova, a posebno vodozahvata prije samog obrušavanja vode niz sedrene barijere na martinbrodskim slapovima, posebno za sušnog perioda i niskog vodostaja", smatraju u NP Una.

izvor: aarhus.ba